

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 24 жовтня 2023 р.

Львів

№ 63/98-р/к

Справа № 63/3-02-142-2020

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами діяльності у період січня 2018 року - серпня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області «Інформація, доступ до якої обмежено», із часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

Акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») у період з січня 2020 року до квітня 2023 року встановлювало замовникам послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи додаткову умову, а саме: погодити проєкт на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством, тоді як, технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання.

За відсутності конкуренції на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області, споживачі не мали змоги звернутися до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання зазначеної послуги.

За результатами розгляду справи № 63/3-02-142-2020 адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала дії акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено»), порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянула матеріали справи № 63/3-02-142-2020 про порушення акціонерним товариством «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 11.10.2023 № 63-03/181п

ВСТАНОВИЛА

1. ОСОБИ

1.1 Заявник

- (1) «Інформація, доступ до якої обмежено»

1.2 Відповідач

- (2) Відповідачем є акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» (далі - АТ «Львівгаз», Товариство), («Інформація, доступ до якої обмежено»).
- (3) Згідно з інформацією, розміщеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності АТ «Львівгаз» за класифікацією видів економічної діяльності «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (4) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (5) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (6) Тобто, АТ «Львівгаз» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (7) Вимога Відділення від 31.08.2020 № 63-02/3594в про подання інформації АТ «Львівгаз».

- (8) Лист Відділення від 16.09.2020 № 63-02/3881 про звернення Антимонопольного комітету України до НКРЕКП щодо надання роз'яснень.
- (9) Лист Відділення від 22.09.2020 № 63-02/3966 «Інформація, доступ до якої обмежено» щодо подовження строку розгляду заяви.
- (10) Вимога Відділення від 15.10.2020 № 63-02/4390в про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (11) Лист Відділення від 23.10.2020 № 63-02/4509 «Інформація, доступ до якої обмежено» щодо подовження строку розгляду заяви.
- (12) Лист Відділення від 27.10.2020 № 63-02/4537 про звернення Антимонопольного комітету України до НКРЕКП щодо надання роз'яснень.
- (13) Вимога Відділення від 03.11.2020 № 63-02/4708в про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (14) Розпорядження голови Відділення від 20.11.2020 № 63/6-РТВ про зупинення розгляду заяви.
- (15) Лист Відділення від 20.11.2020 № 63-02/5086 «Інформація, доступ до якої обмежено» про зупинення розгляду заяви.
- (16) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 03 грудня 2020 року № 63/118-рп/к розпочато розгляд справи № 63/3-02-142-2020 за ознаками вчинення АТ «Львівгаз» порушення законодавства про захист економічної конкуренції щодо дій, які полягають у встановленні додаткової умови, а саме: погодження проекту на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством, тоді як, технічними умовами приєднання точки вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання та містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з приєднання об'єктів замовників до газорозподільних мереж, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг з приєднання), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (17) Відділення листом від 07.12.2020 № 63-02/5302 надіслало АТ «Львівгаз» посвідчену копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 03.12.2020 № 63/118-рп/к про початок розгляду справи № 63/3-02-142-2020.

- (18) Розпорядженням Голови Відділення від 07.12.2020 № 63/9-РТВ про поновлення розгляду заяви.
- (19) Лист Відділення від 07.12.2020 № 63-02/5315 «Інформація, доступ до якої обмежено» щодо поновлення розгляду заяви та повідомлення про початок розгляду справи за ознаками вчинення АТ «Львівгаз» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (20) Відділення надсилало АТ «Львівгаз» вимоги про подання інформації: від 09.06.2021 № 63-02/3172в, від 14.09.2021 № 63-02/5088в, від 26.07.2021 № 63-02/4113в, від 10.09.2021 № 63-02/5038в, від 29.08.2022 № 63-02/1574, від 16.02.2023 № 63-02/362, від 24.03.2023 № 63-02/668.
- (21) Відділення листом від 11.10.2023 № 63-02/2298 надіслало АТ «Львівгаз» посвідчену копію подання про попередні висновки у справі № 63/3-02-142-2020. Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення АТ «Львівгаз» отримало поштове відправлення 13.10.2023 року.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (22) Правові засади функціонування ринку природного газу визначено Законом України «Про ринок природного газу», Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закону України «Про НКРЕКП»), Кодексом газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (із змінами), Методологією встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем затвердженого постановою НКРЕКП від 24.12.2015 № 3054, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.03.2016 за № 396/28526 тощо.
- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок природного газу»:
- газорозподільна система - технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам;
 - замовник - фізична або юридична особа, яка на підставі договору замовляє надання однієї чи кількох із таких послуг: приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи; транспортування природного газу; розподіл природного газу; зберігання (закачування, відбір) природного газу; послуги установки LNG;

- оператор газорозподільної системи - суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників);
 - приєднання - сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуг транспортування чи розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку з підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газотранспортної або газорозподільної системи.
- (24) Взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем визначено у Кодексі газорозподільних систем, що затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор) від 30.09.2015 № 2494, (із змінами, далі – Кодекс).
- (25) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу (із змінами):
- вузол обліку природного газу/вузол обліку/ВОГ – сукупність засобів вимірювальної техніки, зокрема лічильник газу або звужуючий пристрій, та допоміжних засобів, призначених для вимірювання, реєстрації результатів вимірювання та розрахунків об'єму природного газу, зведених до стандартних умов, визначених законодавством;
 - газові мережі внутрішнього газопостачання – газові мережі від місця/точки приєднання об'єкта або земельної ділянки замовника до його газових приладів (пристроїв) включно або до системи газоспоживання третіх осіб (замовників, споживачів);
 - газові мережі зовнішнього газопостачання – газові мережі від місця забезпечення потужності до місця/точки приєднання об'єкта або земельної ділянки замовника;
 - договір на приєднання до газорозподільної системи/договір на приєднання – письмова угода між оператором газорозподільної системи та замовником послуги з приєднання, яка укладається відповідно до вимог розділу V та за формою, наведеною в цьому Кодексі, визначає їх правовідносини під час виконання приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, яка на законних підставах перебуває у власності чи користуванні (у тому числі в експлуатації) оператора газорозподільної системи;
 - комерційний вузол обліку/комерційний ВОГ – вузол обліку природного газу, організований відповідно до вимог цього Кодексу для комерційного обліку природного газу при визначенні об'єму (обсягу) передачі та розподілу (споживання/постачання) природного газу в точці комерційного обліку;
 - підключення до газорозподільної системи/підключення до ГРМ – фізичне з'єднання в точці приєднання (на межі балансової належності) газових мереж суміжного суб'єкта ринку природного газу (зокрема споживача) з газорозподільною системою, здійснене в установленому законодавством порядку, зокрема згідно з Кодексом;

- плата за приєднання, що є стандартним, – граничний рівень плати за приєднання, що є стандартним, розрахований згідно з методологією встановлення плати за приєднання, затвердженою Регулятором;
 - стандартне приєднання – приєднання до діючих газових мереж оператора газорозподільної системи об'єктів газоспоживання потужністю до 16 метрів кубічних на годину включно на відстань, що не перевищує 25 метрів для сільського та 10 метрів для міської місцевості по прямій лінії від місця забезпечення потужності до точки приєднання;
 - технічні умови приєднання – документ, що визначає комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення приєднання об'єкта (земельної ділянки) замовника до газорозподільної системи і містить вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання, що створюються для потреб об'єкта замовника.
- (26) Порядок приєднання об'єктів замовників (технічного доступу) до ГРМ визначено у розділі V Кодексу (із змінами).
- (27) Пунктом 1 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, власники об'єктів будівництва або об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом. За зверненням власника об'єкта чи земельної ділянки (замовника) про приєднання його об'єкта до ГРМ Оператор ГРМ зобов'язаний забезпечити приєднання об'єкта (земельної ділянки) до ГРМ, що на законних підставах перебуває в його власності або користуванні (у тому числі в експлуатації), за умови дотримання власником (замовником) вимог цього Кодексу та чинного законодавства.
- (28) Нормами пункту 4 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами), передбачено, що приєднання об'єктів (земельних ділянок) замовника до ГРМ здійснюється на підставі договору на приєднання, що укладається за формами, наведеними у додатках 15, 16 до цього Кодексу. При цьому невід'ємною частиною договору на приєднання є технічні умови приєднання (додаток 17), які визначають вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання, які будуються Оператором ГРМ, та вихідні дані для проектування та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання об'єкта замовника від точки приєднання до газових приладів і пристроїв замовника.
- (29) Відповідно до пункту 1 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) для приєднання об'єкта будівництва або існуючого об'єкта (земельної ділянки) до газорозподільної системи Оператора ГРМ їх власник (замовник приєднання) має звернутися до цього Оператора ГРМ із заявою про приєднання. Одночасно із заявою про приєднання замовник надає Оператору ГРМ виключний перелік документів, зокрема, заповнений

опитувальний лист за формою, затвердженою Оператором ГРМ, у якому зазначаються технічні параметри об'єкта замовника, що має приєднатися до газорозподільної системи.

- (30) Згідно з пунктом 2 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) передбачено, що за відсутності зауважень до поданих документів або після їх усунення Оператор ГРМ протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви про приєднання (або дати усунення зауваження) на підставі даних опитувального листа, поданих документів та параметрів місця забезпечення потужності і точки приєднання визначає тип приєднання замовника та у цей самий строк надає йому (у визначений в опитувальному листі спосіб) дозвіл на приєднання, проект договору на приєднання, проект технічних умов приєднання та відповідні рахунки щодо їх оплати. Договір на приєднання та технічні умови приєднання набувають чинності з дати повернення їх Оператору ГРМ підписаними замовником та за умови оплати вартості послуг з надання замовнику договору на приєднання та технічних умов приєднання, якщо вона передбачена чинним законодавством.
- (31) Отже, характерними умовами споживання послуги приєднання об'єкта замовника до газорозподільних мереж є те, що споживачі можуть отримати цю послугу лише в межах тієї території, на якій пролягають газопровідні мережі Оператора ГРМ, характеристики яких є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.
- (32) У пункті 3 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, якщо відповідно до даних опитувального листа та поданих із заявою на приєднання документів об'єкт (земельна ділянка) замовника підпадає під тип приєднання, що є стандартним, і замовник визначає Оператора ГРМ виконавцем проектних та будівельних робіт зовнішнього газопостачання, точка приєднання для замовника відповідно до договору на приєднання має визначатися на межі земельної ділянки замовника або за його згодою на території такої земельної ділянки. При цьому плата за приєднання (вартість послуги Оператора ГРМ з приєднання об'єкта замовника), що визначається в договорі, має відповідати платі за приєднання, що є стандартним, яка встановлена Регулятором для такого типу приєднання. Після укладення договору на приєднання Оператор ГРМ забезпечує в установленому цією главою порядку приєднання об'єкта чи земельної ділянки замовника (будівництво газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання) впродовж тримісячного строку з урахуванням вимог цього Кодексу та графіка оплати замовником за договором. Зокрема, Оператор ГРМ за договором на приєднання забезпечує:
- оформлення земельних відносин щодо траси прокладання газових мереж зовнішнього газопостачання;
 - отримання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки під газовими мережами зовнішнього газопостачання (за необхідності);
 - виконання інженерно-геодезичних вишукувань;

- розробку та затвердження проекту зовнішнього газопостачання;
- отримання в установленому законодавством порядку дозвільних документів про початок будівельних робіт;
- будівництво та введення в експлуатацію новозбудованих (реконструйованих) газових мереж зовнішнього газопостачання;
- встановлення в точці вимірювання вузла обліку із забезпеченням його захисту від несприятливих погодних умов та несанкціонованого доступу;
- відновлення благоустрою, що було порушено внаслідок будівництва;
- підключення газових мереж зовнішнього газопостачання в місці забезпечення потужності;
- підключення до ГРМ газових мереж внутрішнього газопостачання замовника в точці приєднання з урахуванням вимог цього Кодексу;
- пуск газу на об'єкт замовника та укладання договору розподілу природного газу (технічної угоди) з урахуванням вимог цього Кодексу.

(33) Відповідно до пункту 9 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) Оператор ГРМ впродовж десяти робочих днів у міській місцевості та п'ятнадцяти робочих днів у сільській місцевості після надання йому замовником підтвердних документів про введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання та їх фізичну наявність в точці приєднання, а також передачі Оператору ГРМ одного екземпляра проекту внутрішнього газопостачання зобов'язаний забезпечити підключення об'єкта замовника до ГРМ (фізичне з'єднання газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання) за умови дотримання замовником оплати вартості послуги з приєднання, якщо договором на приєднання не встановлений більш пізніший термін. При цьому на момент підключення до ГРМ газових мереж внутрішнього газопостачання Оператор ГРМ:

- забезпечує приймання вузла обліку в експлуатацію відповідно до вимог цього Кодексу;
- складає та підписує відповідно до вимог цього Кодексу з власником газових мереж внутрішнього газопостачання заяву-приєднання до договору розподілу природного газу з його персоніфікованими даними або технічну угоду про умови приймання-передачі природного газу, передбачену цим Кодексом для суміжних суб'єктів ринку природного газу;
- складає та підписує з власником газових мереж внутрішнього газопостачання акт розмежування балансової належності газопроводів та експлуатаційної відповідальності сторін, який є невід'ємною частиною договору розподілу природного газу (технічної, угоди);
- здійснює заходи з унеможливлення несанкціонованого відбору природного газу на період до початку розподілу природного газу, в тому числі шляхом встановлення інвентарної заглушки та/або пломбування запірних пристроїв.

Пуск газу в газові мережі внутрішнього газопостачання (на об'єкт споживача, суміжного суб'єкта ринку природного газу) здійснюється Оператором ГРМ в установленому законодавством порядку протягом п'яти робочих днів у міській місцевості та десяти робочих днів у сільській

місцевості за умови укладання договору розподілу природного газу (технічної угоди) та після набуття споживачем (суміжним суб'єктом ринку природного газу) підтверджених обсягів природного газу на відповідний період.

Якщо на момент підключення до ГРМ і прийняття в експлуатацію вузла обліку власник газових мереж внутрішнього газопостачання забезпечив укладення договору розподілу природного газу (технічної угоди), а також за наявності у нього підтверджених обсягів природного газу на поточний календарний період пуск газу в газові мережі внутрішнього газопостачання здійснюється Оператором ГРМ одночасно з підключенням до ГРМ та складанням акта приймання комерційного вузла обліку в експлуатацію.

- (34) Згідно з положеннями глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) передбачено право замовника обирати, із зазначенням в опитувальному листі та/або заяві на приєднання, виконавця розробки проектів та виконавця будівельних робіт з прокладання газових мереж.
- (35) Абзацом три пункту 14 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, що при забезпеченні послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи Оператор ГРМ має право залучати третіх осіб на умовах договору підряду.
- (36) При цьому, у пункті 5 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, якщо в опитувальному листі та/або заяві на приєднання замовник визначає виконавцем будівельних робіт з прокладання газових мереж до його земельної ділянки іншого (крім Оператора ГРМ) суб'єкта господарювання (у тому числі якщо тип приєднання підпадає під приєднання, що є стандартним), точка приєднання для об'єкта замовника визначається в існуючій газорозподільній системі Оператора ГРМ та збігається з місцем забезпечення потужності (максимально до нього наближена). У такому разі заходи, які забезпечуються Оператором ГРМ в рамках договору на приєднання, та вартість послуги Оператора ГРМ з приєднання об'єкта замовника (плата за приєднання) включають: закупівлю, встановлення та приймання в експлуатацію вузла обліку в точці вимірювання; розробку проекту зовнішнього газопостачання (за його необхідності та у разі визначення Оператора ГРМ виконавцем розробки цього проекту); підключення газових мереж зовнішнього газопостачання в місці забезпечення потужності (за їх наявності); підключення газових мереж внутрішнього газопостачання замовника в точці приєднання; та пуск газу на об'єкт замовника та укладання договору розподілу природного газу (технічної угоди) з урахуванням вимог цього Кодексу.

4. СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (37) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів

господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі - Методики) Відділення провело дослідження становища АТ «Львівгаз» на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи у місті Львів та Львівській області.

- (38) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1. Методики, можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

4.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (39) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (40) Об'єктом аналізу є АТ «Львівгаз» - суб'єкт господарювання, що здійснював діяльність на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах території міста Львів та Львівської області «Інформація, доступ до якої обмежено».

4.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (41) Об'єктом аналізу є послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи.
- (42) Інша господарська діяльність АТ «Львівгаз», крім послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи «Інформація, доступ до якої обмежено», не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.2.1.Перелік товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (43) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (44) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (45) Відповідно до пункту 30 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу», приєднання - сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуг транспортування чи розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку з підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газотранспортної або газорозподільної системи.
- (46) Газорозподільна система - технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам (пункт 6 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу»).
- (47) Діяльність з розподілу природного газу здійснюється оператором газорозподільної системи, яким відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» є суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників). Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» визначено сфери діяльності суб'єктів природних монополій, зокрема, у сфері розподілу природного і нафтового газу трубопроводами.
- (48) Оператор ГРМ надає споживачу послугу з розподілу природного газу, яка включає в себе забезпечення цілодобового доступу споживача до газорозподільної системи в межах приєднаної потужності його об'єкта і розподіл (переміщення) належному споживачу (його постачальнику) природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки до межі балансової належності об'єкта споживача.

- (49) Послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи не є взаємозамінною з будь-якою іншою послугою.
- (50) Таким чином, послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище АТ «Львівгаз».

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (51) «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (52) З метою отримання послуги з розподілу природного газу, в межах території міста Львів та Львівської області, споживачу необхідно здійснити приєднання об'єкта до газорозподільної системи, «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (53) Отже, послуга з розподілу природного газу та послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є взаємопов'язаними та надаються на території міста Львів та Львівської області одним суб'єктом господарювання – «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (54) Споживачами послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи у місті Львів та Львівській області є юридичні та фізичні особи, що мають намір приєднатися до газопровідної системи, «Інформація, доступ до якої обмежено».

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (55) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (56) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є: подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо, подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо, наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (57) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (58) Порядок приєднання об'єктів замовників (технічного доступу) до ГРМ визначено у розділі V Кодексу (із змінами).
- (59) Пунктом 1 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, власники об'єктів будівництва або об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом. За зверненням власника об'єкта чи земельної ділянки (замовника) про приєднання його об'єкта до ГРМ Оператор ГРМ зобов'язаний забезпечити приєднання об'єкта (земельної ділянки) до ГРМ, що на законних підставах перебуває в його власності або користуванні (у тому числі в експлуатації), за умови дотримання власником (замовником) вимог цього Кодексу та чинного законодавства.
- (60) Нормами пункту 4 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами), передбачено, що приєднання об'єктів (земельних ділянок) замовника до ГРМ здійснюється на підставі договору на приєднання, що укладається за формами, наведеними у додатках 15, 16 до цього Кодексу. При цьому невід'ємною частиною договору на приєднання є технічні умови приєднання (додаток 17), які визначають вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання, які будуються Оператором ГРМ, та вихідні дані для проектування та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання об'єкта замовника від точки приєднання до газових приладів і пристроїв замовника.
- (61) Отже, характерними умовами споживання послуг приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є те, що споживачі можуть отримати цю послугу лише в межах тієї території, на якій пролягає газорозподільна система Оператора ГРМ, характеристики яких є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.
- (62) Отримання, юридичними та фізичними особами, послуг з розподілу природного газу, є неможливою без надання послуг приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, що знаходиться у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації Оператора ГРМ.
- (63) Отже, у споживачів відсутня можливість вибору підприємства, яке б надавало послуги приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області.

- (64) Враховуючи зазначене, за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару, товарними межами досліджуваного ринку є послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, як така, що не має товарів – замінників.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (65) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (66) Згідно з частиною першою статті 9 Закону України «Про ринок природного газу» господарська діяльність на ринку природного газу, пов'язана з його транспортуванням, розподілом, зберіганням, наданням послуг установки LNG, постачанням природного газу, провадиться за умови отримання відповідної ліцензії. Ліцензія на провадження господарської діяльності на ринку природного газу, пов'язаної з його транспортуванням, розподілом, зберіганням, наданням послуг установки LNG, постачанням природного газу, видається Регулятором в установленому законодавством порядку.
- (67) Відповідно до положень пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16.02.2017 № 201, місце провадження господарської діяльності – територія адміністративно-територіальної одиниці (область, район, місто, село тощо), де знаходиться газорозподільна система ліцензіата, до якої підключено не менше 50 000 точок приєднання суб'єктів ринку природного газу, щодо якої НКРЕКП прийнято рішення про надання права ліцензіату в її межах здійснювати господарську діяльність з розподілу природного газу.
- (68) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (69) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (70) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (71) Отже, характерними умовами споживання послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є те, що споживачі можуть отримувати цю послугу лише в межах тієї території, на якій знаходиться газорозподільна система Оператора ГРМ, характеристики яких є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.

- (72) Враховуючи вищезазначене, територіальними (географічними) межами ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є територія «Інформація, доступ до якої обмежено», місто Львів та Львівська область, в межах газорозподільної системи, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації «Інформація, доступ до якої обмежено».

4.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначитися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (73) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (74) Часовими межами ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи визначено період січень 2018 року - серпень 2023 року проміжок часу, протягом якого залишались незмінні структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (75) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (76) Власники об'єктів будівництва або об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом (пункт 1 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами)).
- (77) Характерними умовами споживання послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є те, що споживачі можуть отримати цю послугу лише в межах тієї території, на якій пролягає газорозподільна система Оператора ГРМ, характеристики якої є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.
- (78) «Інформація, доступ до якої обмежено»

- (79) У споживачів відсутня можливість вибору підприємства, яке б надавало послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області.
- (80) Враховуючи вищезазначене, внаслідок особливостей надання послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, конкуренція на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в територіальних межах міста Львів та Львівської області – відсутня, тому потенційні конкуренти у Товариства відсутні.

4.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (81) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (82) Для вступу суб'єктів господарювання на ринок послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи існують адміністративні, економічні та організаційні бар'єри, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, наявністю у суб'єкта господарювання газорозподільної системи або використання вже збудованої газорозподільної системи, необхідністю побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (83) Враховуючи технологічні особливості надання послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, АТ «Львівгаз», в територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області, не має конкурентів на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, споживачі, замовники послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

4.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (84) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (85) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (86) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: на цьому ринку у нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо

закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (87) Враховуючи вищезазначене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», АТ «Львівгаз» за результатами діяльності у період січень 2018 року - серпень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області «Інформація, доступ до якої обмежено», з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

5.1. Обставини

- (88) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (89) У Скарзі «Інформація, доступ до якої обмежено» зазначила про те, що під час приєднання зазначеного об'єкта до газорозподільної системи, АТ «Львівгаз», встановлювало, на думку заявника, незаконні, необґрунтовані додаткові умови, зокрема, у листах, надісланих Товариством замовнику приєднання:
- у листі від 15.05.2020 № 79008-Лв-3469-0520 АТ «Львівгаз» зазначило, що для здійснення підключення до газових мереж замовнику необхідно підготувати свій об'єкт, а саме: «...здійснити розробку проекту на внутрішні системи газопостачання; погодити проект з газорозподільним підприємством; виконати будівництво (монтаж) внутрішніх газових мереж та провести введення в експлуатацію. Враховуючи вищенаведене пуск газу до будинку «Інформація, доступ до якої обмежено», відбудеться після прийняття комісією Товариства в експлуатацію системи газопостачання житлового будинку. Для вирішення питання прийняття в експлуатацію газифікації житлового будинку Вам необхідно представити у Товариство (Пустомитівське відділення) проектно-технічну та виконавчу документацію на внутрішнє газопостачання житлового будинку»;
 - у листі від 13.08.2020 № 79008-Лв-5861-0820 Товариство зазначило: «...для виконання пуску газу на газові прилади в житловому будинку за вищевказаною адресою Вам необхідно надати в Центр обслуговування клієнтів АТ «Львівгаз» наступні документи: робочий проект на частину ГПВ (внутрішні мережі); виконавчо-технічну документацію на частину ГПВ (акт приймання в експлуатацію, будівельний паспорт, схему зварних стиків, і ін.); акт приймання в експлуатацію димових та вентиляційних каналів з протоколом кратності повітрообміну; квитанцію про оплату пуску газу на газові прилади в житловий будинок за вищевказаною адресою».

- (90) АТ «Львівгаз» у листі від 07.09.2020 № 790007.1-Лв-6648-0920 повідомило, зокрема, що громадянка «Інформація, доступ до якої обмежено» 20.04.2017 року зверталась до Товариства із заявою про надання послуги з приєднання до газових мереж житлового будинку за адресою: «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – Об'єкт), (реєстраційний номер АТ «Львівгаз» № ЗКп-25642Lv-0417 від 20.04.2017). В опитувальному листі до зазначеної заяви на приєднання вказано такі відомості: надання послуги з розробки проекту зовнішнього та внутрішнього газопостачання забезпечує замовник, вказано розробника проекту «Інформація, доступ до якої обмежено»; надання послуг з будівництва газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання забезпечує замовник, вказано виконавця робіт «Інформація, доступ до якої обмежено»; прогнозована точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку природного газу) на межі земельної ділянки.
- (91) АТ «Львівгаз» 08.06.2017 року видало замовнику приєднання Об'єкта дозвіл на стандартне приєднання, проєкт технічних умов приєднання, проєкт договору на приєднання та відповідні рахунки щодо їх оплати.
- (92) «Інформація, доступ до якої обмежено» підписала видані АТ «Львівгаз» документи, без зауважень, та здійснила оплату послуги на стандартне приєднання до газорозподільної системи житлового будинку (копія квитанції з відміткою банку про оплату від 07.08.2017 року знаходяться в матеріалах справи).
- (93) В Технічних умовах приєднання до газорозподільної системи від 08.06.2017 року № 33/Lv-ТУп-214-0617 (далі – Технічні умови), житлового будинку визначено, зокрема: тип приєднання – стандартний; розробку проекту зовнішнього газопостачання забезпечує Оператор ГРМ; місце забезпечення потужності об'єкта Замовника встановлюється на існуючий підземний розподільчий сталевий газопровід середнього тиску Ф 89мм., прокладений по вулиці; глибина залягання – 1,0 м; точка приєднання об'єкта замовника встановлюється на межі земельної ділянки; прогнозована точка вимірювання (місце встановлення вузла обліку): на межі земельної ділянки, вузол обліку газу з пристроєм дистанційної передачі даних.
- (94) В розділі III Технічних умов визначено вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання, зокрема, при проектуванні газових мереж зовнішнього газопостачання (від місця забезпечення потужності до точки приєднання), будівництво яких забезпечується Оператором ГРМ необхідно врахувати таке: влаштування вузла обліку газу з пристроєм дистанційної передачі даних та регулятором тиску РДС на межі земельної ділянки.

- (95) В Договорі на приєднання до газорозподільної системи (для приєднання, що є стандартним) від 08.06.2017 № 02 BLv-6158-17 (далі – Договір), передбачено, що Оператор ГРМ забезпечує приєднання об'єкта замовника до ГРМ (будівництво та введення в експлуатацію газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання) на підставі технічних умов приєднання від 08.06.2017 № 33/Lv-ТУп-214-0617 та відповідно до проекту зовнішнього газопостачання (відповідно до ТУ розробку проекту зовнішнього газопостачання забезпечує Оператор ГРМ) і здійснює підключення об'єкта замовника до ГРМ і пуск газу на його об'єкт на умовах цього Договору. За рахунок плати за приєднання Оператор ГРМ зобов'язаний закупити, встановити в точці вимірювання та прийняти в експлуатацію комерційний вузол обліку природного газу з урахуванням вимог цього Договору та Кодексу газорозподільних систем.
- (96) Також, АТ «Львівгаз» надало копію робочого проекту по газифікації житлового будинку (тип приєднання: стандартний), який виконало «Інформація, доступ до якої обмежено», на замовлення АТ «Львівгаз» для «Інформація, доступ до якої обмежено», в якому зазначено, що підставами для проектування (вихідними даними для проектування) є Технічні умови приєднання до газорозподільної системи від 08.06.2017 року № 33/Lv-ТУп-214-0617 та Договір на приєднання до газорозподільної системи (для приєднання, що є стандартним) від 08.06.2017 № 02 BLv-6158-17.
- (97) В пояснювальній записці до робочого проекту газифікації житлового будинку (тип приєднання: стандартний), зазначено відомості основних комплектів робочих креслень – зовнішніх мереж газопроводів та передбачено, зокрема, що точка забезпечення потужності – газопровід середнього тиску Д-89мм, (Сталь) прокладений по вулиці, на глибині 1,0 м, з влаштуванням у точці приєднання КБРТ та вузла обліку витрати газу на межі земельної ділянки. Для обліку паливного газу проектом передбачено встановлення лічильника газу ВК «G-4».
- (98) Для виконання робіт з будівництва газових мереж зовнішнього газопостачання, згідно з Договором, АТ «Львівгаз» залучило субпідрядну організацію/субпідрядника – «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (99) «Інформація, доступ до якої обмежено» у 2018 році виконало відповідні роботи та подало АТ «Львівгаз» заявку (вх. ПАТ «Львівгаз» Управління клієнтського сервісу Пустомитівське відділення № ЗК-47820-Lv02/3-0718 від 27.07.2018) для прийому виконаних робіт по газифікації житлового будинку з надання послуги стандартного приєднання газопостачання зовнішнє за адресою: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (100) Проект внутрішнього газопостачання для замовника приєднання об'єкта до газорозподільної системи розробила «Інформація, доступ до якої обмежено»

Додатково зазначаємо, що 16.10.2020 року Відділення отримало заяву «Інформація, доступ до якої обмежено» від 08.10.2020 року, в якій зазначено, що роботи з будівництва внутрішнього газопостачання виконано «Інформація, доступ до якої обмежено».

- (101) У відповідь на звернення «Інформація, доступ до якої обмежено» щодо пуску газу у житловому будинку (реєстраційний номер АТ «Львівгаз» ЗГ-2858-79001-0520 від 05.05.2020), Товариство у листі від 15.05.2020 № 79008-Лв-3469-0520 повідомило «Інформація, доступ до якої обмежено», що для здійснення підключення до газових мереж замовнику необхідно підготувати свій об'єкт, зокрема: «...здійснити розробку проекту на внутрішні системи газопостачання; погодити проект з газорозподільним підприємством; виконати будівництво (монтаж) внутрішніх газових мереж та провести введення в експлуатацію...».
- (102) Необхідно зазначити, що абзацом другим пункту 8 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) передбачено, що якщо технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) буде визначена в газових мережах внутрішнього газопостачання, проект внутрішнього газопостачання має передбачати заходи з організації вузла обліку та кошторисну частину щодо реалізації цих заходів, а сам проект внутрішнього газопостачання в частині організації вузла обліку та кошторису затрат на організацію вузла обліку має бути погоджений з Оператором ГРМ. Погодження здійснюється Оператором ГРМ у строк, що не перевищує 15 днів, або у цей самий строк надається (у разі наявності) вичерпний перелік зауважень.
- (103) АТ «Львівгаз» у листі від 07.09.2020 № 790007.1-Лв-6648-0920 повідомило про те, що рекомендувало «Інформація, доступ до якої обмежено» погодити проект на внутрішні системи газопостачання для визначення діапазону обчислення вузла обліку з метою попередження можливого порушення Кодексу. Главою 2 розділу XI Кодексу передбачено відповідальність споживача за перевищення діапазону обчислення вузла обліку.
- (104) Також, АТ «Львівгаз» у листі від 13.08.2020 № 79008-Лв-5861-0820 (на звернення «Інформація, доступ до якої обмежено» від 30.07.2020 року), повідомило замовника, що для складання акту розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін та укладання договору на розподіл природного газу необхідно виконати пуск газу на газові прилади в житловому будинку. Для виконання пуску газу на газові прилади в житловому будинку замовнику необхідно надати в Центр обслуговування клієнтів АТ «Львівгаз» документи, в тому числі квитанцію про оплату пуску газу на газові прилади в житловому будинку за адресою: «Інформація, доступ до якої обмежено».

- (105) Тоді, як пунктом 3 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) передбачено, що після укладення договору на приєднання Оператор ГРМ забезпечує в установленому цією главою порядку, приєднання об'єкта чи земельної ділянки замовника (будівництво газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання) впродовж тримісячного строку з урахуванням вимог цього Кодексу та графіка оплати замовником за договором, зокрема, Оператор ГРМ за договором на приєднання забезпечує, в тому числі пуск газу на об'єкт замовника та укладання договору розподілу природного газу (технічної угоди) з урахуванням вимог цього Кодексу.
- (106) Враховуючи, діюче законодавство, яким визначено умови приєднання до газорозподільних мереж, Відділення звернулось до Антимонопольного комітету України (лист Відділення від 16.09.2020 № 63-02/3881) щодо надсилання до НКРЕКП листа за роз'ясненнями щодо правомірності вимог АТ «Львівгаз» в частині здійснення приєднання до газорозподільної мережі житлового будинку «Інформація, доступ до якої обмежено», а саме погодження проекту на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством та надання квитанції про оплату пуску газу на газові прилади.
- (107) НКРЕКП у листі від 26.10.2020 № 11262/16/7-20 повідомило, зокрема, такі відомості:
- якщо технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) буде визначене в газових мережах внутрішнього газопостачання, проєкт внутрішнього газопостачання має передбачати заходи з організації вузла обліку та кошторисну частину щодо реалізації цих заходів, а сам проєкт внутрішнього газопостачання в частині організації вузла обліку та кошторису затрат на організацію вузла обліку має бути погоджений з Оператором ГРМ (пунктом 8 глави 2 розділу V Кодексу);
 - оскільки, у робочому проєкті передбачалося встановлення вузла обліку газу в газових мережах зовнішнього газопостачання, тому погодження проєкту внутрішнього газопостачання Оператором ГРМ не потребується;
 - також, НКРЕКП зазначило, що відповідно до абзацу другого пункту 8 Методології встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем, затвердженою постановою НКРЕКП від 24.12.2015 № 3054, плата за приєднання, що є стандартним, включає, зокрема, послугу оператора газорозподільної системи щодо встановлення в точці вимірювання вузла обліку із забезпеченням його захисту від несприятливих погодних умов та несанкціонованого доступу, а також послуги з підключення газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання і пуску газу.
- (108) Отже, вищенаведене свідчить, що АТ «Львівгаз» встановлювало додаткову умову замовнику послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи,

а саме, необхідність погодити проєкт на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством та надати квитанцію про оплату пуску газу на газові прилади.

- (109) АТ «Львівгаз», на вимоги Відділення про подання інформації, подавало інформацію щодо кількості погоджених проєктів на внутрішні системи газопостачання, якщо технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) була визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання, зокрема: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (110) Разом з цим, АТ «Львівгаз» повідомило, що не було відмов замовникам у погодженні проєктів на внутрішні системи газопостачання, якщо технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) була визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання.
- (111) АТ «Львівгаз» у листі від 14.09.2022 № 790007.1-Лв-16119-0922 повідомило, що 09.07.2021 року «Інформація, доступ до якої обмежено» подала до Товариства пакет документів про виконані роботи з внутрішнього газопостачання від точки приєднання до газових приладів; 27.08.2021 року АТ «Львівгаз» здійснило підключення Об'єкта замовника («Інформація, доступ до якої обмежено»), до газорозподільних мереж.
- (112) Також, АТ «Львівгаз» у листі від 03.03.2023 № 79001-Лв-4839-0323 надало копії документів щодо здійснення приєднання житлового будинку «Інформація, доступ до якої обмежено» до газорозподільних мереж, зокрема:
- заяву – приєднання до умов договору розподілу природного газу (для побутового споживача), підписану з власником Об'єкта 11.09.2020 року та вказано персоніфіковані дані: «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - акт розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін між Оператором ГРМ та споживачем від 30.08.2021 року;
 - акт здачі – приймання робіт (надання послуг) від 17.09.2021 № 000050840 стандартного приєднання.
- (113) Щодо способу визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по Об'єкту побутового споживача, АТ «Львівгаз» повідомило, що побутовий споживач, «Інформація, доступ до якої обмежено», подає покази газового лічильника смс повідомленням на короткий номер 7104 та в особистий кабінет споживача на сайті <https://104/ua>, в свою чергу, представник (контролер) АТ «Львівгаз» здійснює контрольне зняття показів лічильника.

- (114) Отже, АТ «Львівгаз» у період з січня 2020 до квітня 2023 року систематично встановлювало додаткову умову замовникам послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, а саме необхідність погодити проєкт на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством, тоді як, технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання, що в свою чергу, може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг з приєднання).
- (115) Щодо кількості та сум виставлених АТ «Львівгаз» та сплачених замовниками приєднання рахунків за пуск газу при стандартному приєднанні АТ «Львівгаз» зазначило, що не виставляє окремих рахунків, оскільки, пуск газу при стандартному приєднанні входить у загальну вартість послуги з приєднання, що, зокрема, передбачено у пункті 3 розділу IV Договору на приєднання до газорозподільної системи (для приєднання, що є стандартним), який є Додатком 11 до Кодексу.

5.2. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (116) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (117) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області АТ «Львівгаз» не мало б можливості встановлювати додаткові умови, оскільки, замовник послуг з приєднання об'єкта мав можливість обрати іншого суб'єкта господарювання, який забезпечив надання послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи відповідно до діючого законодавства.
- (118) Слід відзначити, що згідно з пунктом 8 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) визначено якщо технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) буде визначене в газових мережах внутрішнього газопостачання, проєкт внутрішнього газопостачання має передбачати заходи з організації вузла обліку та кошторисну частину щодо реалізації цих заходів, а сам проєкт внутрішнього газопостачання в частині організації вузла обліку та кошторису затрат на організацію вузла обліку має бути погоджений з Оператором ГРМ.

- (119) Якщо, у розділі III Технічних умов визначено вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання, зокрема, при проектуванні газових мереж зовнішнього газопостачання (від місця забезпечення потужності до точки приєднання), будівництво яких забезпечується Оператором ГРМ необхідно врахувати таке: влаштування вузла обліку газу з пристроєм дистанційної передачі даних та регулятором тиску РДС на межі земельної ділянки та у робочому проєкті (вихідними даними для розроблення, якого були Технічні умови), передбачено встановлення вузла обліку газу в газових мережах зовнішнього газопостачання, погодження проєкту внутрішнього газопостачання оператором ГРМ не потребується.
- (120) Тому, за умови, що АТ «Львівгаз», як один з учасників ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в умовах значної конкуренції, могло б не отримати замовлення на здійснення приєднання об'єкта до газорозподільної системи, оскільки тривалість погодження ним відповідних документів/оскільки тривалість здійснення приєднання об'єкта до газорозподільної системи є довшим, за рахунок встановлення непередбаченої додаткової умови погодження проєкту на внутрішні системи газопостачання.
- (121) Дії АТ «Львівгаз» щодо встановлення додаткової умови замовникам послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, а саме погодити проєкт на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством, тоді як, технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання, стали можливими через відсутність конкуренції на ринку надання послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в територіальних межах міста Львів та Львівської області.
- (122) Отже, у споживачів послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області можливість мати альтернативу щодо вибору виконавця послуг з приєднання до газорозподільної системи – відсутня.

5.3 Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (123) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (124) Ураховуючи вищезазначене, дії АТ «Львівгаз», яке за результатами діяльності у період січень 2018 року - серпень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта

замовника до газорозподільної системи в територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області, які полягали, зокрема, у встановленні, з січня 2020 року до квітня 2023 року, додаткової умови замовникам послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, а саме погодити проєкт на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством, тоді як, технічними умовами приєднання точки вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання, може призвести до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано, як зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (125) Таким чином, доказами, зібраними під час здійснення провадження у справі № 63/3-02-142-2020 доведено, що АТ «Львівгаз», яке за результатами діяльності у період січня 2018 року - серпня 2023 року займаючи монополюне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено», своїми діями, що полягали у встановленні, з січня 2020 року до квітня 2023 року, додаткової умови замовникам послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи (погодити проєкт на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством, тоді як, технічними умовами приєднання точка вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання), вчинило порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене за частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (126) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (127) Зловживання монополюючим (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (128) Відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт,

послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(129) При визначенні розміру штрафу враховано: порушення вчинено не вперше, тривалість вчинення порушення, не визнання вчинення порушення.

(130) «Інформація, доступ до якої обмежено»

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами діяльності у період січня 2018 року - серпня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, у територіальних (географічних) межах міста Львів та Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено», із часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.
2. Визнати, дії акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягали у встановленні, у період з січня 2020 року до квітня 2023 року, додаткової умови, а саме: погодити проєкт на внутрішні системи газопостачання з газорозподільним підприємством, тоді як, технічними умовами приєднання точки вимірювання (місце встановлення комерційного вузла обліку) визначена в газових мережах зовнішнього газопостачання, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, що може призвести до ущемлення інтересів

споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає оплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рішення органу Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ